

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro odškodnění Romů dne 15. února 2019

Jednání se uskutečnilo v pátek 15. února 2019 v zasedací místnosti Fórum v budově Úřadu vlády ČR, Vladislavova 4, Praha 1.

Přítomni členové: Čeněk Růžička (předseda), Gwendolyn Albert, Karel Baumann, Karel Berousek, Jan Hauer, Antonín Hradilek, Rudolf Murka, Martin Martínek (v zastoupení za Kateřinu Kalistovou), Ruben Pellar, Kumar Sri Vishwanathan

Úřad vlády ČR: Zdeněk Doubravský, Tadeáš Mertlík

Hosté: Emil Absolon, Zdeněk Guži, Jana Kokyová, Vítězslav Murka, Luděk Strašák, Dagmar Šubrtová, Rudolf Tancoš, Anna Vrtálková, Ján Šarisky

***

1. Úvod

Č. Růžička přivítal přítomné členy pracovní skupiny a zahájil její jednání.

Členové schválili navržený program zasedání:

Úvod

1. Informace o putování výstavy „Zaniklý svět“ aktivizace Česko – Romského porozumění krajem Ústí nad Labem
  2. Poslední vývoj v odškodňování romských obětí nacismu ze strany Spolkové republiky Německo
  3. Majetkové kompenzace romským obětem nacismu
  4. Aktuální informace o stavu prací na výběrovém řízení ve věci demolice letského vepřína a zadání pro architektonickou soutěž na budoucí podobu místa
  5. Archeologický výzkum místa tábora a místa pohřebiště obětí
  6. Stav prací na budoucí podobě Centra Romů a Sintů
  7. Aktuální informace o stavu jednání v záležitosti informačních tabulí, směřujících návštěvníky na místo bývalého romského KT Hodonínky u Kunštátu
  8. Různé
- Závěr

1. Informace o putování výstavy „Zaniklý svět“ aktivizace Česko – Romského porozumění krajem Ústí nad Labem

Č. Růžička prezentoval informace o výstavě Zaniklý svět. Zmínil, že výstava byla za 2 roky celkem v 15 městských částech Prahy, 21 městech Ústeckého kraje. Byly realizovány přednášky pro 1650 žáků všech typů škol.

Č. Růžička sdělil, že se realizátoři potýkali s nízkým povědomím veřejnosti o výstavě. V šíření informací by napříště mohla pomoci Rada vlády pro záležitosti romské menšiny.

2. Poslední vývoj v odškodňování romských obětí nacismu ze strany Spolkové republiky Německo

Č. Růžička informoval, že doposud byly vyřízeny žádosti 54 osob. Podle něj do budoucna v ČR požádají už maximálně 3 osoby. Problémem celého procesu bylo šíření informací a dlouhé vyřizování žádosti.

M. Martínek upozornil, že podobné odškodňovací procesy, jaké probíhaly v ČR, by mohly proběhnout i ve Slovenské republice. Vyzval proto Kancelář Rady, aby slovenské kolegy informovala, jaké mají možnosti.

3. Majetkové kompenzace romským obětem nacismu

Č. Růžička informoval o potřebách kompenzovat majetek zabavený českým Romům a Sintům.

Usnesení 1/2019: Pracovní skupina pověřuje jejího předsedu Čeňka Růžičku a člena Rudolfa Murku vyřizováním kompenzačních nároků Romů a Sintů za jejich zabavené majetky v době 2. světové války státními institucemi tehdejšího Německa a Protektorátu Čechy a Morava. Pracovní skupina rovněž vyjadřuje přání, aby s vyřizováním pomohlo Muzeum romské kultury.

Pracovní skupina se dále shodla na postupu: Nejprve by měl být vyčíslen zabavený majetek, což by měl udělat nezávislý historik či romista, a až poté by měla být vláda vyzvána k uvolnění finančních prostředků.

Usnesení 2/2019: Pracovní skupina žádá Radu vlády pro záležitosti romské menšiny, aby vyzvalo Ministerstvo financí České republiky, aby například prostřednictvím TAČR, byl vypracován výzkum směřující k popsání a vyčíslení zabaveného majetku českých a moravských Romů a Sintů v době 2. světové války.

Usnesení 3/2019: Pracovní skupina vyjadřuje přání, aby při vyřizování kompenzací bylo organizátorům nápomocno Muzeum romské kultury poskytnutím kopií archivních dokumentů.

4. Aktuální informace o stavu prací na výběrovém řízení ve věci demolice letského vepřína a zadání pro architektonickou soutěž na budoucí podobu místa

5. Archeologický výzkum místa tábora a místa pohřebiště obětí

Během jednání prakticky došlo ke sloučení obou bodů. Zástupci Muzea romské kultury prezentovali současný stav a harmonogram plánovaných akcí.

Demolice vepřína

Vláda odsouhlasila uvolnění finančních prostředků v září 2018. Ministerstvo kultury získalo finanční prostředky v říjnu 2018. Od té doby mohlo Muzeum romské kultury začít oficiálně zpracovávat veškeré projekty a žádat o ně. Investiční záměr na demolici byl schválen 31. října 2018 a má trvat do konce dubna 2020. V první části bylo nutné udělat ekologický audit místa, který Muzeum vysoutěžilo a zrealizovalo v prosinci 2018. Dalším krokem byla soutěž o dodavatele projektu demolice. Ta proběhla na přelomu roku a získala jí projektová kancelář KASÍK-PROJKA, s.r.o. Smlouva byla podepsána 31. ledna 2019 s lhůtou 150 dnů na vypracování projektu demolice a získání stavebního povolení k odstranění stavby (tj. do konce července). Poté bude Muzeum romské kultury vypisovat výběrové řízení na administrátora demolice, který v souladu se zákonem o veřejných zakázkách vybere bezpečnostní a stavebně-technický dozor a firmu, která bude demolici realizovat. Muzeum se bude snažit tento projekt maximálně sladit s architektonickou soutěží.

Architektonická soutěž

Organizací soutěže bude pověřena firma, která se organizováním architektonických soutěží ve spolupráci s Českou komorou architektů zabývá. Výběrové řízení bylo vypsáno v prosinci 2018 a vyhrála ji firma Onplan lab, s.r.o. Nyní probíhají jednání mezi firmou a Muzeem. Ve smlouvě by mělo být ustanoveno, že od podpisu smlouvy má firma 300 dnů na ukončení soutěže. Předpokládáme, že soutěž bude dvoukolová a otevřená. Pokud bude smlouva podepsaná v únoru, mohli bychom v optimálním případě mít do konce roku 2019 vítěze soutěže. Smlouva ale ještě není podepsaná a budeme o ní jednat příští týden. Firma Onplan lab, s.r.o. bude před samotným vypsáním zadání sbírat informace o projektu, uskuteční se jednání několika expertních skupin na vizi památníku a na jeho expozici. Tato jednání budou Onplan labem, s.r.o. moderována. Expertní skupiny by se měly scházet od března. Firma před vypsáním soutěže ve spolupráci s Muzeem vybere porotu. Členy poroty budou architekti, urbanisté, krajináři, případně další odborníci dle předmětu soutěže a dále zástupci vyhlášovatele. V zájmu nezávislosti rozhodování musí být nadpoloviční většina členů poroty nezávislá na vyhlášovatelci a na orgánech rozhodujících o využití výsledku soutěže a musí mít odbornou kvalifikaci odpovídající předmětu soutěže. Porota má vždy lichý počet členů (optimálně 5 až 7).

Soutěž bude přísně anonymní v obou kolech. Porotci se dozvědí jména autorů až po vyhlášení výsledků. Poté budou následovat jednání s vítěznými autory. Autoři budou v dalším období projektovat návrh a administrovat žádost o stavební povolení. Tato fáze může trvat optimálně 1 rok.

Archeologický výzkum

Archeologický výzkum na místě tábora je součástí investičního záměru demolice. V tuto chvíli chystáme výběrové řízení na realizaci výzkumu. Odhadovaná cena je 1,5 mil. Kč, proto musí být vyhlášená otevřená soutěž. Předpokládáme realizaci výzkumu v letních měsících letošního roku.

Na místě pohřebiště proběhl na základě žádosti Ministerstva kultury krátký výzkum v listopadu 2018 financovaný mezinárodním projektem Hera, který zkoumá místa utrpení totalitních režimů. Výzkum byl krátký, zaměřen na 4 místa na očekávaném pohřebišti, ale žádný hrob nebyl nalezen. O dalším průběhu výzkumu se jedná. Buď bude muset Muzeum vypsát otevřené výběrové řízení, nebo bude výzkum financovaný znovu z mezinárodního projektu doc. Vařeky Hera.

Č. Růžička přítomným představil projekt, který má spolek VPORH ve svém vlastnictví již 15 let. Jedná se o plány kapličky s klekátkem.

Usnesení 4/2019: Členové Pracovní skupiny si přejí, aby Muzeum romské kultury demolici budov vepřína a vybudování pamětního místa na místě bývalého romského tzv. sběrného tábora zajistilo co nejdříve

Usnesení 5/2019: Členové pracovní skupiny požadují, aby její členové, jakožto zástupci pozůstalých, byli přítomni v rozhodovacích a poradních orgánech zřízených v souvislosti s demolicí, archeologickým výzkumem, a zejména pak ve výběrové komisi, která bude posuzovat architektonické návrhy na podobu místa bývalého tábora, a to v počtu alespoň 5 členů.

V diskuzi k usnesení 4/2019 zástupci Muzea Romské kultury uvedli, že samozřejmě chtějí vše dokončit, co nejdříve – nezáleží však pouze na nich – ale například na stavebním řízení, výběrových řízeních a podobných externích procesech, které nemohou ovlivnit.

V diskuzi k usnesení 5/2019 bylo zmíněno, že pokud účast zástupců pozůstalých z pracovní skupiny nebude možno z právních či formálních důvodů zajistit, budou na jednáních

v požadovaném počtu přítomni alespoň jako hosté – samozřejmě za předpokladu, bude-li to možné. Zástupci Muzea romské kultury poukázali, že jednání výběrové komise podléhá přesně stanoveným pravidlům a postupům, a že pravděpodobně nebude možné požadavku Pracovní skupiny vyhovět.

Usnesení 6/2019: Členové pracovní skupiny si přejí, aby Muzeum romské kultury zajistilo nalezení hrobů obětí tábora, a aby práce na hledání hrobů započaly bezprostředně po 13. květnu 2019, kdy se na místě domnělého pohřebiště obětí bude konat tradiční pietní akt, a aby při hledání hrobů obětí tábora byla zachována pieta obětí podle jejich tradic. Pracovní skupina žádá Muzeum romské kultury, aby byl o začátku prací informován Č. Růžička, a to s předstihem nejméně 14 dnů.

6. Stav prací na budoucí podobě Centra Romů a Sintů

Zástupci Muzea romské kultury informovali, že budoucí Centrum Romů a Sintů má už určené sídlo. Jedná se o vilu v Praze 6 na ulici Velvarská. V současnosti ji spravuje Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových. Vila má nedostatečnou kapacitu pro plánované akce, proto do budoucna uvažuje Muzeum romské kultury o rozšíření pomocí externího pavilónu na zahradě. Pracuje se na grantové přihlášce do projektu PHP Norsko, která by měla být podána v dubnu. Rozjíždí se spolupráce s projektovým partnerem, kterým je Centrum Wergeland v Norsku. Muzeum podalo žádost o převod majetku z ÚZSVM a také v únoru vypsalo výběrové řízení na zpracovatele projektové dokumentace.

Usnesení 7/2019: Členové pracovní skupiny si přejí, aby Muzeum romské kultury zajistilo otevření Centra pro veřejnost nejpozději do roku 2021, tj. do 3 let. Zároveň si přeje, aby Centrum vedla paní Gwendolyn Albert, která má patřičné vzdělání s vedením podobných institucí, a má letité zkušenosti. Zároveň má nezpochybnitelnou důvěru původních českých Romů a Sintů a pozůstalých po romských obětech nacismu.

V diskuzi k usnesení 7/2019 bylo zmíněno, že v tuto chvíli není jasné, jakou vedoucí pozici Centrum bude mít, tedy vůbec nemusí být řízeno ředitelem. Druhou věcí je, že na případnou pozici, ať už jakoukoliv, bude vypsáno výběrové řízení.

7. Aktuální informace o stavu jednání v záležitosti informačních tabulí, směřujících návštěvníky na místo bývalého romského KT Hodonínky u Kunštátu

Zástupci Muzea romské kultury informovali, že problém informačních tabulí u tábora v Hodoníně je mnohem komplexnější, než se zdá. Důvodem je nevyřešená křižovatka ze silnice I/19 k táboru, která není připravená na běžný provoz Památníku. Už od loňského června jednáme s Policií a s Ředitelstvím silnic a dálnic o úpravách a kolaudaci tohoto místa. Úpravy budou probíhat ve dvou fázích. V první fázi se místo osadí dopravními značkami a namalují se jízdní pruhy. Součástí tohoto projektu budou také informační značky odkazující na turistický cíl. Upozorňuji, že osazení informačních tabulí je vázáno na souhlas správy komunikace a policie a nelze je na místo nainstalovat bez ostatních výše uvedených opatření. Ve druhé fázi by mělo dojít ke stavebnímu narovnání odbočky do kolmého směru a zajištění výškového vyvážení odbočky a hlavní silnice. Jelikož se nejedná o pozemky ve správě MRK, ani o státní pozemky, bude potřeba zajistit jejich výkup nebo náhradu. Poté budou následovat projekční práce a na závěr samotná výstavba. Celý proces bude trvat řádově roky a stát desítky milionů Kč.

Závěr

Č. Růžička poděkoval přítomným za účast a ukončil jednání.

Dne 15.02.2019

Zpracoval: Zdeněk Doubravský, v. r.
Schválil: Čeněk Růžička, v. r.